

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VALSTS VIDES DIENESTA
MADONAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE
Reģ. Nr. 90000017078, Blaumaņa ielā 7, Madona, LV-4801
Tālr.: 64807451, Fakss: 64807452, Mob.: 29417895, e-mail: madona@madona.vvd.gov.lv

Madona

Datums: *03.07.2013* Nr. 6.5.-5/ *550*

Saņemtā dokumenta

Datums: Nr.

Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.MA13SI0013

Ierosinātais - SIA "Mark Invest AB", Reģ.nr.40003714329, "Piekalni", Jumpravas pagasts, Lielvārdes novads, LV-5023

Paredzētā darbība - Derīgā izrakteņa - dolomīta ieguve atradnē "Divupe" (izdalīta no atradnes Saikava) Madonas novada Praulienas pagastā. Zemes gabala kadastra numurs - 70860150020.

Paredzētās darbības ietekme uz vidi:

a) Apjoms.

Dolomīta ieguve atradnē "Divupe" 24 ha platībā. Plānots iegūt līdz 140000 kubikmetru dolomīta gadā. Atradne "Divupe" ir no iepriekš izpētītās dolomīta atradnes "Saikava" N kategorijas dolomīta krājumu laukuma izdalīta teritorija. Veikta papildus ģeoloģiskā izpēte un dolomīta krājumu aprēķins. Atradnei "Divupe" LVĢM aģentūra 2006.gada 1.02. izsniegusi dolomīta atradnes pasi. Pamatojoties uz pases datiem atradnē 829.8 t.m2 platībā ir A kategorijas dolomīta krājumi - 8965 t.m3, no tiem 7843 t.m3 atrodas zem pazemes ūdens līmeņa un 2943.8 t m2 platībā ir N kategorijas dolomīta krājumi - 38209 t.m3, no tiem 36235 t.m3 zem pazemes ūdens līmeņa. Atradnes pasē dolomīta iegulu platība ir lielāka par SIA "Mark Invest AB" piederošā zemes īpašuma "Divupe" platību un arī dolomīta krājumu aprēķina laukums ir lielāks par konkrēto zemes īpašumu. Pamatojoties uz to, nav datu par dolomīta krājumu veidiem un apjomiem tieši augstāk minētā zemes īpašuma robežās, jo atradnes pases dati nav doti konkrētai atradnes daļai, kas ir īpašumā "Divupe".

b) Paredzētās darbības un citu darbību savstarpējā un kopējā ietekme.

Paredzēta dolomīta atklāta ieguve ar ekskavācijas paņēmieni.

Dolomīta slāņu irdināšanai paredzēts pielietot spridzināšanas metodi.

Transportēšanai izmantos esošos piebraucamos autoceļus. Jaunu ceļu būvniecība nav paredzēta.

Esošos autoceļus jau izmanto dolomīta šķembu izvešanai blakus esošie uzņēmumi – SIA "DSG Karjeri" un SIA "Kamatauskas", kas veic dolomīta ieguvi dolomīta atradnes "Saikava" teritorijā.

Ieguves vietas teritorijā (karjerā) paredzēts veidot iekšējās brauktuves joslas derīgā materiāla transportēšanai no konkrētās ieguves vietas līdz pārstrādes iekārtām un saražotā šķembu materiāla krautnēm. Iekšējo brauktuvju novietojumu paredzēts mainīt atradnes izstrādes gaitā.

Atradnes darbības laikā paredzēts atradnes teritorijā izvietot apkalpojošā personāla vagoniņus un pārvietojamās biotualetes.

Degvielas glabātuves un speciālu uzpildes iekārtu vai būvju izvietošana nav paredzēta.

Degvielu paredzēts pievest no tuvākās degvielas uzpildes stacijas.

Paredzēta dolomīta ieguves veikšana ar gruntsūdens atsūkņēšanu.

Ieguvi paredzēts veikt vairākās kāplēs.

Būs nepieciešama meža zemes transformācija.

Izstrādātās atradnes rekultivācijā paredzēts ierīkot ūdenstilpni.

Prognozējama samērā būtiska smagā autotransporta kustības intensitātes palielināšanās uz atradnes pievadceļiem un caur tuvāko apdzīvoto vietu – Saikava, kur paaugstināsies radītā traucējumu, minerāldaļiņu putekļu no grants ceļiem un trokšņa iespējamā ietekme. Abpus Saikavai transportēšanas ceļi ir ar grants segumu un sausā laikā palielinās minerālo putekļu izplatība, kas jūtami pasliktinās vietējo iedzīvotāju dzīves vides apstākļus un mazinās lauksaimnieciskās produkcijas kvalitāti. Būs nepieciešams veikt ietekmes samazināšanas pasākumus.

Ietekmes mazināšanai uz visiem autoceļiem būtu nepieciešams ierobežot transporta kustības ātrumu apdzīvotās vietas Saikava tuvumā un arī veikt grantēto ceļu regulāru laistīšanu sausā laikā, kad notiek intensīva dolomīta izvešana no atradnes. Grantēto ceļu uzturēšana un laistīšana būs visu triju uzņēmumu, kas veic dolomīta ieguvi un transportēšanu atradnē Saikava, turpmākās sadarbības objekts.

c) Dabas resursu izmantošana.

Derīgo izrakteņu – dolomīta ieguve paredzēta līdz 140000 m³ gadā.

A kategorijas dolomīts – 8965 tūkst.kubikmetri un 38209 t.m³ N kategorijas dolomīts ieguves limita termiņā.

Paredzētais ieguves apjoms gadā būs mainīgs un atkarīgs no pieprasījuma. Ieguves apjoms tiks paredzēts konkrētā gada ieguves plānā.

Paredzēta ūdens atsūkņēšanai. Par ūdeņu atsūkņēšanas apjomu diennaktī no konkrētās atradnes "Divupe" datu nav. Prognozējams, ka atsūkņējamā ūdens daudzums varētu būt samērā liels, pēc līdzības ar blakus esošo ieguves laukumu, kurā nepieciešamas atsūknēt līdz 7597 m³/dnn, vai gadā vairāk kā 2 milj.m³ pazemes ūdens.

d) Atkritumu rašanās.

Derīgo izrakteņu ieguves gaitā neradīsies sadzīves un bīstamie atkritumi.

Atradnes apkalpojošā personāla sadzīves atkritumu savākšanai paredzēts uzstādīt konteineru un slēgt līgumu ar atkritumus apsaimniekojošo organizāciju.

e) Piesārņojums un traucējumi.

Derīgo izrakteņu atradnes izstrādes gaitā, veicot gruntsūdeņu atsūkņēšanu, radīsies vides piesārņojums ar suspendētām vielām. Lai mazinātu suspendēto vielu novadīšanu vidē, paredzēts izbūvēt ieguves vietā savācējdiķi un nosēdgrāvi. No savācējdiķa paredzēts duļķaino ūdeni paredzēts pārsūknēt nosēdgrāvī. No nosēdgrāvja atsūkņētais ūdens tiks novadīts meliorācijas grāvī un tālāk tas ieplūdis Kujas upē. Pēc ierosinātāja sniegtā plānotā tehnoloģiskā apraksta prognozējams, ka ievērojami pieaugs Kujas upē novadītā ūdens daudzums, sevišķi laikā, kad visi ieguves darbus veicošie uzņēmumi veiks ūdeņu atsūkņēšanu no atradnēm.

Dolomīta ieguves laikā rodas stipri saduļķoti ūdeņi, kas satur lielu daudzumu sīkas minerāldaļiņas, kuru izmēri ir lielāki kā suspendētām vielām un kuru koncentrācija netiek normatīvi reglamentēta. Atsūkņēto ūdeņu duļķainības samazināšanai būs nepieciešams izbūvēt atbilstoša tilpuma un caurplūduma nosēdbaseinus vai cita veida būves. Par šādu nosēdbaseinu izvietojumu un izmēriem datu nav.

Atradnes ekspluatācijas laikā radīsies trokšņa ietekme. Trokšņu izplatību samazinās gar ieguves vietas ārējām robežām novietotās virskārtas krautnes.

Palielināsies traucējumi ārpus atradnes teritorijas un uz transportēšanas ceļiem, jo atradnē dolomīta ieguvi veic jau divi uzņēmumi.

Neregulārās atradnes izstrādes gaitā, transporta kustības intensitāte mainīsies un intensitāte krasi palielināsies tieši ieguves laikā un iegūtā materiāla transportēšanas laikā, ja tiks veikta aktīva

dolomīta šķembu izvešana no atradnes. Derīgo izrakteņu ieguves mašīnu un autotransporta radītie trokšņi būs neregulāri un ar mainīgu skaļuma līmeni.

Nav sagaidāms, ka derīgo izrakteņu ieguve būtiski negatīvi varētu ietekmēt dzīvnieku sugu populācijas, jo atradnes tiešā tuvumā nav konstatētas tādu sugu dzīvotnes, kas būtu jutīgas pret cilvēka klātbūtni un traucējumiem, ko rada trokšņi.

Dolomīta ieguvē paredzēts izmantot sprāgstvielas – amonītu 6ŽV un igdanītu.

Dolomīta drupināšanas iekārtas tiks darbinātas ar dīzeļdzinēju, kas patērēs apmēram 250 litru dīzeļdegvielas vienā darba dienā.

Nav paredzēta citu ķīmisko vielu un bīstamo ķīmisko produktu lietošana atradnes izstrādes laikā.

f) Avāriju risks (tehnoloģijas vai izmantojamās vielas).

Normālos apstākļos nekādas avārijas nav iespējamās. Izstrādes darbu veicējiem jābūt pieejamiem absorbējošiem materiāliem naftas produktu savākšanai, kas jāizmanto gadījumos, kad notikusi neparedzēta naftas produktu noplūde no bojātām hidrauliskām sistēmām vai ierīcēm, bojātiem mašīnu tehniskajiem cauruļvadiem.

Avārijas, ko varētu izraisīt satiksmes negadījumi, kas varētu notikt gan ieguves darbos, gan derīgā materiāla transportēšanā, prognozēt nav iespējams. Ņemot vērā to, ka atradnes teritorijā ar nelielu kustības ātrumu pārsvarā pārvietosies tikai ieguves traktortehnika un specializētais autotransports, šādu avāriju iespējamība jāvērtē kā ļoti niecīga.

Prognozējams transporta satiksmes negadījumu riska pakāpes pieaugums uz autoceļiem atradnes tuvumā un apdzīvotās vietas "Saikava" tuvumā un pašā apdzīvotā vietā, kurai cauri iet galvenais dolomīta transportēšanas ceļš. Jau šobrīd cauri Saikavai dienā izbrauc vairāki desmiti smago automašīnu.

1. Paredzētās darbības vietu un šīs vietas ģeogrāfiskās īpatnības raksturojošie faktori :

a) Līdzšinējais zemes izmantošanas veids.

Atradnes teritorijā ir lauksaimniecības zemes un meža zeme ar izstrādātām mežaudzēm, kas atbilst saimniecisko mežu kategorijai.

Atradne atrodas samērā līdzena reljefa teritorijā ar nelieliem pacēlumiem un pazeminājumiem.

b) Attiecīgajā teritorijā esošo dabas resursu relatīvais daudzums, kvalitāte un atjaunošanās iespējas.

Atradnes teritorijā ir izstrādātas mežaudzes un atsevišķi lapu koku pudurīši, lauksaimniecības zeme un vecs ābeļdārzs.

c) Dabiskās vides absorbcijas spēja.

Derīgo izrakteņu ieguve būtiskas videi kaitīgu vielu emisijas nerada. Iekšdedzes dzinēju izplūdes gāzu radītais, īslaicīgais gaisa piesārņojums būs neliels.

Nelielā apjomā iespējams piesārņojums ar minerālas izcelsmes putekļiem. Pielietojot atbilstošos paņēmienus putekļu daudzumu iespējams krietni mazināt.

d) Teritorijas, kurās piesārņojuma līmenis ir augstāks, nekā paredz vides kvalitātes normatīvi.

Atradnes vietā un tuvumā nav konstatētas potenciāli piesārņotas vietas un teritorijas.

e) Iedzīvotāju blīvums attiecīgajā teritorijā.

Atradne atrodas lielā meža masīvā. Teritorijā nedzīvo iedzīvotāji. Tuvākās apdzīvotās mājas atrodas vairāk kā 500 metru no atradnes.

f) Vēsturiski, arheoloģiski un kultūrvēsturiski nozīmīgas ainavas.

Atradnes vietā nav vēsturiski, arheoloģiski un kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu un to aizsargjoslu. Atradnes teritorijā un tuvākajā apkārtnē nav izdalītas kultūrvēsturiski nozīmīgas ainavas, izdalītas rekreācijas zonas vai citi, vietējai sabiedrībai nozīmīgi objekti.

2. Paredzētās darbības ietekme uz :

a) Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, starptautiskas nozīmes mitrājiem, mikroliegumiem, aizsargjoslās ap pazemes ūdens ņemšanas vietām un virszemes ūdens objektu aizsargjoslās.

Atradnes tuvumā nav īpaši aizsargājamo dabas teritoriju.

Atradnes tuvumā nav izdalīti mikroliegumi.

Atradnes tuvumā neatrodas īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanas vai riestošanas vietas.

Atradnes tuvumā nav pazemes ūdens ņemšanas vietas un to aizsargjoslas.

Atradnes tuvumā nav virszemes ūdenstececs vai ūdenstilpes un to aizsargjoslas.

b) Īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem.

Atradnes teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamo augu sugu un dzīvnieku sugu atradnes.

Atradnes tuvumā nav izdalīti dabiskie mežu biotopi vai to koncentrēšanās vietas, nav arī potenciālie dabiskie meža biotopi.

Atradne nerobežojas ar potenciāliem staignāju mežiem (ES aizsargājamais biotops).

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi, ko vērtē atbilstoši iepriekš noteiktajiem kritērijiem un ņemot vērā paredzētās darbības :

a) Apjomu (ietekmei pakļautās teritorijas lielumu un cilvēku daudzumu tajā).

Ietekmei tiks pakļauta atradnes teritorija 24 hektāru platībā. Tiks veikta arī meža zemes transformācija 11.5 hektāru platībā.

Atradnes tuvākajā apkārtnē nedzīvo iedzīvotāji. Tuvākās apdzīvotās mājas atrodas vairāk kā 500 metru no ieguves vietas.

b) Iespējamo pārrobežu ietekmi.

Nav pārrobežu ietekmes.

c) Ietekmes nozīmīgumu un kompleksumu.

Lokālā mērogā atradnei tuvākajā apkārtnes teritorijā (iekļaujot arī netālu blakus esošās atradnes "Kamatauskas" un "Saikava", kur jau ilgstoši notiek ieguves darbi, palielināsies platība, kādā tiks veikta derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības iegūtā materiāla pārstrādē un transportēšanā.

Atradnes izstrādes laikā mainīsies teritorijas ainaviskā struktūra, uz darbības laiku tiks izveidotas lineāras, dažādos virzienos novietotas šauras reljefa formas -- vaļņi, kuros novietos norakto virskārtas grunti, augsni. Pēc dolomīta izstrādes virskārtas krautnes tiks izmantotas ieguves vietas rekultivācijā. Atradnes lielākā teritorijā pēc ieguves darbu pabeigšanas būs ūdenstilpe, kas izmainīs ainavu no lauku un mežu ainavas uz ainavu ar ūdeņiem.

Atradnei pieguļošajā teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami meža biotopi un sugas un nav sagaidāms, ka derīgo izrakteņu ieguve varētu atstāt būtisku negatīvu ietekmi uz tālāk no atradnes esošo mežu ekoloģisko vidi un bioloģisko daudzveidību.

Atradnes izstrāde mainīs apkārtējo teritoriju hidroloģisko režīmu, jo derīgo izrakteņu ieguvei paredzēts veikt zem pazemes ūdeņu līmeņa. Madonas RVP rīcībā nav gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu pētījumu datu atradnes teritorijā. Nav arī datu un vērtējumu rezultātu par konkrētās atradnes iespējamās pazemes ūdeņu depresijas piltuves izmēriem un visu atradņu kopīgās depresijas piltuves raksturu, izmēriem un ietekmēm uz apkārtējām teritorijām un vidi.

Iespējams, būs nepieciešams veikt preterozijas pasākumus, kas aizkavētu erozijas procesu attīstību.

d) Ietekmes varbūtību.

Atradnei blakus atrodas divas dolomīta ieguves karjeras, kur jau notiek dolomīta ieguve un pārstrāde. Līdzīgo darbību ietekmes summēsies un pastāv varbūtība, ka var izveidoties līdz šim neprognozētas ietekmes. Pagaidām nav datu par šādu ietekmju apjomiem un raksturu.

Teorētiski iespējama negatīva ietekme uz vidi, ko varētu radīt kāda transportlīdzekļa avārija. Šādu varbūtību aprēķināt nav iespējams, tomēr tā vērtējama, kā ļoti maza.

e) Ietekmes ilgumu, biežumu un atgriezeniskumu.

Derīgo izrakteņu ieguve atradnē atstās neatgriezenisku ietekmi uz teritorijā esošām zemēm. Mainīsies zemes lietošanas veids no lauksaimniecības un mežsaimniecības zemēm uz zemi zem ūdeņiem. Paredzamas, ka ainavu izmaiņas konkrētajā atradnes vietā būs nozīmīgas.

Atradnes izstrādes laikā periodiski un uz īsāku vai ilgāku laika periodu palielināsies traucējumu faktors un trokšņu izplatīšanās ieguves vietas tuvumā, jo nav paredzēta nepārtraukta intensīva ieguves darbu veikšana atradnē visu gadu. Spridzināšana arī tiks veikta periodiski ar nenoteiktu laika režīmu.

Derīgo izrakteņu ieguve atradnē iespējams atstās negatīvu ietekmi uz virszemes ūdensobjektiem. Pamatojoties uz informāciju par ūdens novadīšanas apjomiem no atradnēm, paredzams, kas virszemes meliorācijas grāvja esošie caurplūduma parametri būs neatbilstoši no atradnēm atsūkņēto ūdeņu novadīšanai. Lielais atsūkņējamo ūdeņu daudzums, kas tiks novadīts Kujas upē var mainīt upes hidroloģisko režīmu gada griezumā. Tāpat ūdeņu atsūkņēšana var ietekmēt pazemes ūdeņu plūsmas no attālākām teritorijām uz atradnes teritoriju.

Kopsavilkums :

Summējot dolomīta atradnes "Saikava" visus esošos un paredzētos ieguves laukumus, platība, kurā tiek veikta un tuvākā nākotnē tiks veikta dolomīta ieguve pārsniedz 20 hektārus.

Atradnē paredzēta dolomīta ieguve atklātā karjerā ekskavācijas paņēmienā.

Dolomīta slāņu irdināšanai paredzēts pielietot spridzināšanas metodi.

Līdzīgo darbību ietekmes summēsies un pastāv varbūtība, ka var izveidoties līdz šim neprognozētas ietekmes. Pagaidām nav datu par šādu ietekmju apjomiem un raksturu.

Atradnes izstrāde mainīs apkārtējo teritoriju hidroloģisko režīmu, jo derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt zem pazemes ūdeņu līmeņa un triks veikta pazemes ūdeņu atsūkņēšana un novadīšana Kujas upē. Pazemes ūdeņu plūsmu un līmeņu pētījumi nav veikti, nav aprēķinātas un modelētas pazemes ūdeņu depresijas piltuves katrai ieguves vietai un summārās piltuves teritorijas. Madonas RVP rīcībā nav gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu pētījumu datu atradnes teritorijā. Nav arī datu un vērtējumu rezultātu par konkrētās atradnes iespējamās pazemes ūdeņu depresijas piltuves izmēriem un visu atradņu kopīgās depresijas piltuves raksturu, izmēriem un ietekmēm un apkārtējām teritorijām un vidi.

Prognozējams transporta satiksmes negadījumu riska pakāpes pieaugums uz autoceļiem atradnes tuvumā un apdzīvotās vietas "Saikava" tuvumā un pašā apdzīvotā vietā, kurai cauri iet galvenais dolomīta transportēšanas ceļš. Jau šobrīd cauri Saikavai dienā izbrauc vairāki desmiti smago automašīnu.

Būs nepieciešama meža zemes transformācija 11.5 ha platībā.

Dolomīta ieguve atradnes "Saikava" ieguves laukumā – atradnē "Divupe" atstās būtisku ietekmi uz vidi kopumā, jo lielā platībā izmainīs ainavu un teritorijas pazemes un virszemes ūdeņu plūsmu hidroloģisko režīmu, ievērojami paaugstinās transporta negadījumu risku apdzīvotā vietā un tās tuvākā apkārtnē, pasliktinās Saikavas iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

VVD Madonas RVP ierosina paredzētajai darbībai piemērot ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūru.

Direktors

J.Sobko

A.Verners